

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

NORMALISERINGSPROCESS

En jämförande idéanalys av Front National och
Sverigedemokraterna

Sean Scull

Uppsats/examensarbete:	15hp
Program och/eller kurs:	SK1523
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt2020
Handledare:	Lisbeth Aggestam
Antal ord:	11 991

ABSTRACT

Front National och Sverigedemokraterna är två partier som uppnått framstående valframgångar. Flera studier har redan gjorts om Front National och Sverigedemokraternas ideologi, om att förstå partiernas normaliseringsprocess och hur valframgångarna förklaras. Vad jag ämnar bidra med är en ingående komparativ analys av Front National och Sverigedemokraternas normaliseringsprocess. Således är syftet med mitt arbete att studera Front National och Sverigedemokraternas normaliseringsprocess över tid i relation till tre partiprogram. Forskningsfrågorna lyder på följande vis: *I vilken utsträckning refererar Front National och Sverigedemokraterna till etniskt och medborgerligt nationalistiska idéer i partiprogrammen? Vilka likheter och skillnader går att genomskåda i partiernas utveckling?* Metoden jag använder är en textanalys i form av en beskrivande idéanalys av tre partiprogram för vardera politiska parti. För Sverigedemokraterna granskar jag partiprogrammen från år 1989, 2005 och 2018 och för Front National år 2002, 2007 och 2017. Sammanfattningsvis kommer jag fram till att normaliseringsprocessen ser relativt lik ut även om den på detaljnivå skiljer sig åt mellan partierna. Front National och Sverigedemokraterna har båda gått från en påtaglig etnonationalism till att ha infört medborgerligt nationalistiska inslag som nyanserar den ursprungliga etnonationalistiska positionen.

Nyckelord: Front National, Sverigedemokraterna, etnisk nationalism, medborgerlig nationalism, normaliseringsprocess

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
1.1 Tidigare forskning.....	5
1.2 Problemformulering	6
1.3 Syfte och frågeställning	7
2. Bakgrund.....	8
2.1 Front National.....	8
2.2 Sverigedemokraterna.....	9
3. Teori.....	11
3.1 Normaliseringsprocess.....	11
3.2 Medborgerlig nationalism.....	12
3.3 Etnisk nationalism.....	12
4. Metod.....	14
4.1 Design.....	14
4.2 Idealtyper.....	14
4.3 Operationella indikatorer.....	15
4.4 Analysschema.....	17
4.5 Metodkritik.....	18
5. Material.....	19
5.1 Avgränsning, generaliserbarhet och materialkritik.....	19
5.2 Intersubjektivitet, reliabilitet och validitet.....	20
6. Resultat.....	22
6.1 Sverigedemokraterna.....	22
6.1.1 Partiprogram år 1989.....	22
6.1.2 Partiprogram år 2005.....	24
6.1.3 Partiprogram år 2018.....	26
6.2 Front National.....	30
6.2.1 Partiprogram år 2002.....	30
6.2.2 Partiprogram år 2007.....	32
6.2.3 Partiprogram år 2017.....	34
7. Analys och slutsatser.....	37
7.1 Sverigedemokraternas normalisering.....	37

7.2 Front Nationals normalisering.....	38
7.3 Jämförande av Front National och Sverigedemokraternas normalisering.....	39
7.4 Slutsats.....	41
8. Referenslista	43

1. Inledning

Nationalism är ett ämne som på senare år framkallat diskussioner såväl offentligt som privat. Sedan början av 2000-talet har högerextrema partier uppnått valframgångar runt om i världen (Dahlström & Esaiasson 2013:344). De senare valen har särskilt två i Europa utmärkt sig och det är Front National (FN) och Sverigedemokraterna (SD). I presidentvalet år 2017 fick FN under andra valomgången 33,9 procent av rösterna, vilket är det högsta resultatet åstadkommit i ett presidentval (Bastow 2018:2). Under riksdagsvalet år 2018 åstadkom SD 17,53 procent, vilket också är det högsta resultatet partiet fått i ett riksdagsval (Valmyndigheten 2018). Dessutom har SD ännu inte haft något valnederlag sedan partiet började växa (Sannerstedt 2015:399). Att undra varför dessa valframgångar äger rum är en relevant fråga att ställa sig. Ett brett spektrum av studier har redan gjorts, allt från partiernas historia, kopplingar till fascism samt populism, valframgångar, väljarkår, retorik och normaliseringsprocess (Elgenius & Rydgren 2017:353; Sannerstedt 2015:399; Betz 2018:1). Normaliseringsprocessen är ett begrepp som uppkommit på senare tid och det är vad min uppsats kommer fokusera på.

1.1 Tidigare forskning

Forskningen har i större utsträckning fokuserat på FN:s normaliseringsprocess än på SD:s. Det kan bero på flera faktorer som exempelvis att FN är ett äldre parti och därför mera välkänt, att de är verksamma i ett större land och därmed har fått en större forskningsmässig uppmärksamhet.

Tidigare forskning har inriktat sig på att studera normaliseringsprocessen, vad som driver fram den och huruvida FN fortfarande är etnonationalister. Ivaldi (2016) och Stockemer (2017) studerar normaliseringen och kommer fram till att retoriken och politiken inte är lika radikal som den ursprungligen varit men att FN fortsatt är ett etnonationalistiskt parti. Målet med att normalisera är enligt Ivaldi (2016) en strategi för att öka andelen röster under valen. Shield (2014) tillägger med hjälp av Robert Michels "moderation theory" att målet är viljan till en politisk legitimering för att inte betraktas som "outsiders". Camus (2012) studerar likt Shield (2014) FN:s normalisering och menar att partiet måste förbli etnonationalistiskt i den bemärkelsen den annars förlorar sin "nisch" och riskerar att bli "ett parti i mängden".

Forskningen har också intresserat sig för vad normaliseringen inneburit för ideologisk förändring i partiet. Betz (2018) drar slutsatserna om att med normaliseringen vill FN framstå som antiglobalister och uppmana till franska republikens värden. Till slut har det också gjorts en komparativ studie mellan högerextrema partier och hur de liberala värderingarna tagit en större plats i partiernas ideologi. Halikiopoulou, Mock och Vasilopoulou (2013) gör en jämförande studie mellan Swiss people's party, Dutch Pim Fortuyn party, Party for freedom, Front National, British National Party och National Democratic Party of Germany och hur de anammar liberala värderingar i sin politik.

Angående SD forskar Elgenius och Rydgren (2017) om SD:s politiska framgång med en studie av partiprogrammen över tid från år 1999 till 2014. Slutsatsen författarna drar är att ju mer valframgångar SD får desto mindre uppenbar är den etnonationalistiska retoriken. Loxbo (2015) studerar SD:s valstrategi år 2014 och förklarar att normaliseringen är en orsak till valframgången. Till sist studerar Bevelander och Hellström (2011) normaliseringsprocessen och medias förändrade attityd gentemot SD. Slutsatserna är desamma som Elgenius och Rydgren (2017), att det etnonationalistiska förhållningssättet är nedtonat.

Min studie kompletterar tidigare forskning i den bemärkelsen den inte uppmärksammat normaliseringsprocessen i en jämförande aspekt mellan FN och SD. Den enda studien som gjorts om normaliseringsprocessen hos högerextrema partier ur en komparativ aspekt är av Halikiopoulou, Mock, Vasilopoulou (2013). I stort sett har tidigare forskning koncentrerat sig på hur normaliseringen påverkat partierna och vilken konsekvens det fått på ideologin och väljarna. Således ämnar uppsatsen bidra med ett jämförande synsätt av normaliseringen hos två högerextrema partier över tid med ett fokus på etnisk och medborgerlig nationalism.

1.2 Problemformulering

Som jag precis presenterat har tidigare studier inriktat sig på att studera huruvida normaliseringsprocessen orsakat en förändring i retoriken och ideologin (Ivaldi 2016:1; Camus 2012:507; Stockemer 2017:32). Trots detta saknas i befintlig forskning en studie där FN och SD:s normaliseringsprocess studeras ur en komparativ analys över tid. Därav bidrar jag med en ingående jämförande analys av FN och SD:s normaliseringsprocess ur etnisk och medborgerlig nationalism mellan tre valperioder. Att studera FN och SD är intressant i den

bemärkelsen partierna i flera avseenden är lika, såsom ett historiskt ursprung i etnonationalism, en kraftig politisk utveckling och på senare år en genomförd normaliseringsprocess (Sannerstedt 2015:399, Loxbo 2015:171, Norocel 2017:94). Värt att påpeka är att med etnonationalism syftar forskarvärlden på en nationell gemenskap som grundas i den etniska majoritetens gemensamma attribut i form av religion, språk, kultur, ras, vanor och traditioner (Ignatieff 1993:5).

Relevansen i att utforska partiernas förändring i typen av nationalism ligger i att det är den centrala ideologin som präglar deras politik (Camus 2012:505; Elgenius & Rydgren 2017:353–354; Stockemer 2017:10). Den inomvetenskapliga relevansen är att en jämförande studie av FN och SD tillåter en insikt på om det finns likheter eller skiljelinjer i normaliseringen. I sin tur ger det en inblick på hur normaliseringen genomförts hos två partier, vilket bidrar till att sätta fenomenet i ett större perspektiv. Med uppsatsen vill jag således komplettera tidigare forskning om FN och SD:s normalisering och studera strategin som delvis bidragit till båda partiets valframgångar. Den utomvetenskapliga betydelsen är att allmänheten informeras om nationalismens utveckling hos partierna över tid och i jämförelse till varandra.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att göra en jämförande studie av Front National och Sverigedemokraternas normaliseringsprocess över tid i relation till tre partiprogram utifrån etnisk och medborgerlig nationalism. För att på bästa vis utföra mitt arbete kommer jag använda mig av de konstruerade idealtyperna etnisk och medborgerlig nationalism som hämtats utifrån den vetenskapliga litteraturen.

Således lyder frågeställningen som jag ska besvara: *I vilken utsträckning refererar Front National och Sverigedemokraterna till etniskt och medborgerligt nationalistiska idéer i partiprogrammen?*

Underfråga: *Vilka likheter och skillnader går att genomskåda i partiernas utveckling?*

2. Bakgrund

2.1 Front National

FN grundades år 1972 av Jean Marie le Pen som ett samlingsparti för högerextrema grupperingar. Den nya politiska organisationen omfattade medlemmar som härstammade från högerextremistiska revolutionära organisationer, antidemokratiska partier, anti-republikaner, fascister och gamla nazister. FN presenterades öppet som ett anti-etablissemang och anti-republikanskt parti som motsatte sig republikens ideal om universalism och assimilering. Den ideologiska kursen var xenofobisk, antikommunistisk och etnonationalistisk (Stockemer 2017:10–12; Betz 2018:2; Shield 2014:496).

Under 1970-talet fick inte partiet några signifikanta valframgångar men på 1980-talet ökade stödet till FN. Den ökade migrationen, ekonomiska svårigheter och en populistisk anti-etablissemangretorik var det som fick FN att växa politiskt under 1980 och 1990-talen (Stockemer 2017:14–20). Dock var alla inte nöjda med partiets ideologi och politiska riktlinjer. Dess president Jean Marie le Pen var känd för sina kontroversiella uttalanden. Det mest uppmärksammade uttalandet var att gaskamrarna endast var en detalj av andra världskriget (Stockemer 2017:18). Trots det kom Jean Marie le Pen år 2002 till andra valomgången under franska presidentvalet. Det skapade en chock och de övriga partierna bad franska folket att enas bakom kandidaten Jacques Chirac under de franska republikanska värderingarnas namn (Stockemer 2017:21–22). Följande presidentval år 2007 var ett fiasko för FN. Marine le Pen insåg att en normaliseringsprocess eller en “dédiabolisation” behövde göras för att partiet skulle uppnå bättre valresultat, det är den politiska förändringen hon påbörjade när hon tog över partiet från sin fader år 2011. Sedan dess har FN från val till val fått ökat väljarstöd, år 2017 stod Marine le Pen mot Macron under andra valomgången i presidentvalet (Stockemer 2017:23–25).

Normaliseringsprocess

Marine Le Pen insåg att en normaliseringsprocess behövde göras för att partiets etnonationalistiska ideologi och ställning har varit ett hinder för att uppnå presidentämbetet (Camus 2012:504). Hon ville inte längre att FN skulle vara synonymen av ett samlingsparti som drog till sig olika högerextrema grupperingar (Betz 2018:2). Av den orsaken har hon vidtagit åtgärder i form av att utesluta extrema medlemmar och tona ner retoriken. Referenser

till kolonialtiden samt till andra världskriget har tagits bort. Likaså har partiets positioner gällande gayrättigheter, dödsdom, abort, kristendom, antikommunism, antiamerikanism och ras tonats ner (Bastow 2018:4). En uppmärksammas åtgärd var när Marine le Pen uteslöt sin fader Jean Marie le Pen från partiet år 2015 då han återigen uttryckt sig olämpligt om gaskamrarna (Stockemer 2017:25). Fastän en normalisering och inslag av medborgerlig nationalism införts av partiet framför forskningen att FN:s ideologi fortfarande är densamma men att det endast är retoriken som förändrats (Camus 2012:507; Halikiopoulou, Mock, Vasilopoulou 2013:114).

2.2 Sverigedemokraterna

Likt FN är SD ett extremhögerparti som har sitt ursprung i etnonationalism. Partiet grundades år 1988 utifrån Sverigepartiet som i sin tur grundades år 1986 utifrån den politiska formationen "Bevara Sverige Svenskt". Inget högerextremt parti lyckades få några markanta valframgångar i Sverige under 1990-talet samt under början på 2000-talet i jämförelse till övriga Europa där flera partier från höger ytterkant uppnådde valframgångar. En av anledningarna till att SD för 20 år sedan inte lyckades få några slående valframgångar är för att partiet fortfarande hade kopplingar till nazistiska organisationer och det politiska budskapet var präglat av en öppen etnonationalistisk retorik (Rydgren 2002: 33–34). År 2006 uppmärksammades SD både politiskt och i media i samband med att de fick 2,3 % i riksdagsvalet (Hellström, Nilsson, Stoltz 2012:186). Samtidigt ändrade partiet också symbol från en blå flamma till en blåsippa, vilket är ett tecken på en pådrivande normaliseringsprocess (Elgenius & Rydgren 2017:354–357). Därefter år 2010 fick SD 5,7% av rösterna och lyckades komma in i riksdagen. Under valen år 2014 och år 2017 fortsatte partiet att öka till att bli landets tredje största parti (Valmyndigheten 2018). För att genomgå valframgångar har SD likt FN fört en normaliseringsprocess (Elgenius & Rydgren 2017:354–357).

Normaliseringsprocess

Sverige var länge ett unikt land där extremhögern inte fått några valframgångar (Rydgren 2002:28). Det varade fram tills SD började växa politiskt år 2006. Bevelander och Hellström framför att med som mål att normaliseras har SD uteslutit extrema medlemmar och tonat ner retoriken där en viss 1930-tals nostalgi förmedlades (2011:4). Likt FN framför partiet istället

en mera medborgerlig nationalistisk retorik där de försvarar de svenska värdena och en viss nostalgi om det dåtida Sverige, exempelvis genom att försvara den svenska välfärdsmodellen (Bevelander & Hellström 2011:4). Enligt Loxbo är normaliseringen en betydelsefull orsak till att partiet lyckats utöka sin väljarkår eftersom väljarna röstar på högerextrema partier endast om de anses vara kompetenta, attraktiva och relevanta (2015:171;176). Dock menar Elgenius och Rydgren att SD i sin politik fortfarande går efter etnonationalistiska kriterier (2017:354–357).

3. Teori

3.1 Normaliseringsprocess

Shield beskriver FN:s normalisering med hjälp av Robert Michels “moderation theory”. Den upplyser hur radikala grupper införlivas i det demokratiska systemet. Målet menar Michels är att extrema partier vill anses som legitima för bredda sin väljarkår. Därför förflyttar de sig från en revolutionär agenda till att omfamna de demokratiska värderingarna som råder i landet. Med andra ord underkastar de sig den rådande rättsstatsprincipen med viljan att gå från att vara “outsiders” till att bli ett respektabelt parti (Shield 2014:492–493). Halikiopoulou, Mock och Vasilopoulou tillägger att väljare är mer benägna att stödja ett högerextremt parti om det framställer sig som demokratiskt därav varför partierna normaliserar sin retorik och politiska positioner (2013:114). Eftersom skiljelinjen i väst mellan högerextrema partier och “normala partier” ligger i den medborgerliga nationalismen vill högerextrema partier anamma den medborgerliga varianten för att framstå som legitima och “normala” i syfte att uppnå valframgångar (Camus 2011:154). Alltså utgår jag i min uppsats från den teoretiska utgångspunkten om att det finns ett samband mellan medborgerlig nationalism och ökade valframgångar.

Tillämpat på FN innebär moderation theory att partiet rör sig mot franska republikens värden vars grund ligger i den medborgerliga nationalismen. Alltså går FN från att vara starkt anti-republikansk till att ställa sig som en försvarare av de republikanska värdena, med som avseende att framstå som legitima (Betz 2018:4; Ivaldi 2016:14; Shield 2014:493). Såsom Ivaldi nämner det har FN sedan den påbörjade normaliseringen uppnått ökade valframgångar med hjälp av den strategin (2016:1–2).

SD:s normalisering förklaras likt FN:s med hjälp av moderation theory. Partiet har rört sig mot värden som genomsyrar det svenska demokratiska systemet. SD har gått från att extremt uttrycka sig om raser, dödsdom, abort och invandring. Till att försvara typiskt svenska värden som välfärdsstaten, svensk kultur, demokrati och jämlikhet (Norocel 2017:92).

3.2 Medborgerlig nationalism

En nation är en grupp människor som delar egenskaper som utmärker och särskiljer dem från andra människor (Schulman 2002:1). Men hur är det möjligt att nationalism både kopplas till xenofobi, rasism och homogenitet men också till demokrati och frihet? Forskningen har framställt idealtyperna etnisk och medborgerlig nationalism som ämnar att förklara två trender i synen på nationell gemenskap (Schulman 2002:1).

Ignatieff förklarar att all form av nationalism handlar om folket men det som skiljer dem är definitionen av folket och vad som utgör den folkliga gemenskapen. Den medborgerliga nationalismen tar inte hänsyn till ras, tradition, kön och språk i kriterierna som utgör nationen. Utan kravet för den nationella gemenskapen är att individerna ska underkasta sig nationens politiska värden, ideal samt rådande lag och ordning (1993:3–4). Med andra ord utgörs gemenskapen av rättsstatsprincipen (Lecours 2000:155). En rättsstat genomsyras utav ett oberoende rättsväsende som tillämpar lagar och regler objektivt (Sieps 2018). Medborgerlig nationalism tillämpas oavsett etnicitet, vilket gör att det är upp till individens fria vilja att vara en del av nationen eller inte (Lecours 2000:153). Ursprungligen grundades medborgerlig nationalism i Frankrike i samband med den franska revolutionen. Medborgarskapet utgick från ett gemensamt politiskt och ideologiskt projekt under benämningen den franska republiken (Bryant 1997:162; Mccrone & Kiely 2000:27). Till slut beskrivs medborgerlig nationalism som inklusiv och universell i den mening att personen som vill ta del av nationen har möjlighet till det om den underkastar sig rättsstatsprincipen den nationella samhörigheten är byggd på. De typer av stater som generellt kännetecknas av en sådan nationalism är de liberala i väst (Koopmans & Statham 1999:230;234).

3.3 Etnisk nationalism

Till skillnad från medborgerlig nationalism förklarar Ignatieff att den etniska är mera exkluderande på grund av att individens ursprung avgör om den är en del av nationen. Det betyder att den som inte uppfyller de etnonationalistiska egenskaperna inte kan bli en del av samhörigheten. På så sätt utgörs den nationella samhörigheten av den dominerande gruppens etnicitet, språk, tradition, religion och vanor. Av detta skäl är det som håller ihop nationen de attributen som kännetecknar den etniska majoriteten (1993:5). Exemplet av ett land vars

nationalism traditionellt grundar sig i etnicitet är Tyskland (Koopmans & Statham 1999:230–233; Bryant 1997:160–161). Forskningen är oense om definitionen av etnicitet i det här sammanhanget, ordet syftar både till gemensamt ursprung och en delad kultur. Att det finns två tolkningar gör att begreppet uppfattas som otydligt (Brubaker 1999:59–61). Brubaker och Lecours hävdar att med etnisk menas det etnokulturell (1999:60–61; 2000:154–155). Dock förklarar Bryant att etnisk nationalism hos exempelvis tyskarna förstås som ett gemensamt ursprung i den biologiska definitionen (1997:162). Därefter framför Roshwald att etnisk nationalism till viss del förstås som biologisk men att den relateras främst till kultur (Roshwald 2015:1). För att inga oklarheter ska uppstå i hur jag tolkar begreppet kommer jag vara tydlig med att anmärka när ett politiskt förslag uttrycker sig ur biologisk etnonationalism och ur kulturell etnonationalism.

4. Metod

4.1 Design

Arbetet är av kvalitativ sort i den mening jag gör en idéanalys av FN och SD:s partiprogram. Mer konkret ämnar uppsatsen vara en beskrivande idéanalys då mitt mål är att redogöra innehållet i partiprogrammen. Beskrivande idéanalyser används för att klargöra tankegångar eller idéer, hur de förhåller sig till varandra och vilka budskap som är underliggande (Boérus & Bergström 2018:141). Beskrivande studier är viktiga då ingenting kan förklaras om det inte beskrivits (Teorell & Svensson 2007:23). Då jag vill redogöra huruvida partiprogrammen är av etnisk eller medborgerlig nationalistisk karaktär är min uppsats av empirisk sort. Då jag också komparerar normaliseringen mellan FN och SD är mitt arbete även av jämförande karaktär. Uppsatsen går inte att klassas som strikt induktiv eller deduktiv utan den är en blandning av båda. Med induktiv betyder det att författaren arbetar från data och med deduktiv att författaren arbetar från teoretiska utgångspunkter (Alvehus 2018:21). Arbetet betraktas dels som induktiv för att jag framställt idealtyper utifrån textmaterial. Därefter betraktas uppsatsen också som deduktiv eftersom den tar avstamp i teoretiska utgångspunkten om att valframgångarna beror på en genomförd normaliseringsprocess.

En förklarande studie hade inte varit ett alternativ eftersom uppsatsens syfte inte är att förklara varför det är som det är. En värderande hade inte heller varit aktuell då målet inte är att studera hur något borde vara eller bör göras (Teorell & Svensson 2007:22).

4.2 Idealtyper

För att på bästa vis genomföra min beskrivande analys och besvara forskningsfrågorna använder jag mig av ett analyschema i form av idealtyper. Idealtyper används när en forskare har behov av att presentera en ordnad bild av verkligheten. Med andra ord är det ett redskap för att förtydliga bilden av ett fenomen (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, Wängnerud 2017:139–140). I mitt fall för att fastställa vad som är etnisk och medborgerlig nationalism i partiprogrammen. Valet av idealtyperna motiveras av att det finns etablerad forskning om dem och deras skiljelinjer är tydliga. Viktigt att anmärka är att idealtyper inte avser vara en perfekt beskrivning av verkligheten utan ämnar förtydliga egenskaper hos ett visst fenomen

(Esaiasson et al: 2017:140). Det positiva med idealtyper är att det tillåter att studera det som jag är intresserad av och föra andra aspekter åt sidan (Boérus, Bergström 2018:148). I uppsatsens fall är det att förtydliga och redogöra för de utmärkande dragen av nationalism.

4.3 Operationella indikatorer

Mina operationella indikatorer har jag utarbetat utifrån litteraturen och de återkommande teman som genomsyrar partiprogrammen. De representerar skiljelinjerna i vad som präglar etnisk och medborgerlig nationalism. Det betyder att beroende på vilket förhållningssätt partiet har på operationella indikatorn, indikerar det slaget av nationalism som det politiska förslaget tillhör. Följer en beskrivning om hur etnisk och medborgerlig nationalism tolkar de operationella indikatorerna:

Multikulturalism kännetecknar ett samhälle som genomsyras av flera kulturer (Ignatieff 1993:7). Det är något som den medborgerliga nationalismen inte ställer sig mot eftersom multikulturalism inte påverkar den politiska och ideologiska tron som utgör kravet på gemenskapen (Ignatieff 1993:4;9). Däremot ser etnisk nationalism på multikultur väldigt negativt i den mening att nationell tillhörighet till skillnad från medborgerlig nationalism inte tar avstamp i delade politiska värden, utan i etnicitet, språk, kultur, traditioner och religion. Individerna ska leva i den nation de har sina rötter i (Ignatieff 1993:4–5). Därför är den exkluderande i den bemärkelsen att människor med främmande kulturer inte kan vara en del av nationen (Koopman & Statham 1999:230; Brubaker 1999:56).

Medborgarskap är en officiell bekräftelse på att en person tillhör en nationell gemenskap. Den medborgerliga nationalismen anser att en person kan beviljas det när den underkastat sig samhällets lag, ordning, politiska rättigheter, ideal och värden (Ignatieff 1993:4).

Tillhörigheten är subjektiv och inkluderande, det betyder att det är upp till individens fria vilja om denna vill bli en del av nationen eller inte (Lecours 2000:154). Den etniska nationalismen anser däremot att medborgarskapet inte beviljas till vem som helst, utan personen måste uppfylla kriterierna som utgör gemenskapen. Det är den gemensamma etniciteten, religionen, traditionerna och språk (Koopman & Statham 1999:230). Synen på medborgarskapet är objektiv, individen bestämmer inte själv om den vill vara en del av nationen eller inte (Lecours 2000:153). Individen utgör inte nationen utan nationen utgör individen. Det betyder

att till skillnad från den medborgerliga varianten är den etniska ofrivillig och exklusiv. Individer kan inte bli en del av nationen om de inte erhåller kulturen från den (Brubaker 1999:55–56).

Kultur innefattar historia, tradition och vanor som utgör en nation. Som jag förklarat ovanför är inte det centralt inom den medborgerliga nationalismen eftersom den präglas av gemensamma politiska samt ideologiska värden (Ignatieff 1993:4–5). Som vi också studerat är inte kultur ett viktigt kriterium för nationell tillhörighet så länge det inte ställer sig mot de politiska värdena. Däremot har kultur en central plats hos den etniska nationalismen (Ignatieff 1993:5). Tvärtemot till multikulturalism ser den etniska nationalismen den ideala världen präglad av kulturellt homogena stater vars nationella gränser ska sammanfalla med de kulturella (Lecours 2000:154). Alltså värnar den om kulturella likheter inom nationen för det är grundstenen i sammanhållningen (Hylland Eriksen 1998:15).

Religion förstås på två sätt, det finns en strikt religiös men också en kulturell definition som extremhögern skapat (Brubaker 1999:1200). Ett exempel är att ett kors i ett klassrum motiveras av extremhögern som ett kulturellt uttryck av den kristna religionen och inte ett religiöst uttryck (Brubaker 1999:1200). Att två definitioner existerar gör det svårt att tolka vad som anses vara religiöst och kulturellt religiöst. Under analysen kommer jag använda mig av båda begrepp så det blir tydligt till vad jag syftar. Medborgerlig nationalism anser inte den religiösa och kulturella definitionen vara avgörande för gemenskapen så länge religionen inte ställer sig mot de politiska värdena. Dock anser den etniska nationalismen att religionen är en del av det som utgör nationen (Ignatieff 1993:5; Lecours 2000:153; Roshwald 2015:1). Alltså kan inte en individ med en främmande religion eller religiöst präglade kulturella uttryck bli en del av nationen.

Kritik går att framföra mot etniska och medborgerliga tolkningar av nationalism. Först och främst utgör de idealtyper som inte är en direkt avspegling av verkligheten. Därefter finns det ingen universell definition om vad som utgör dem (Schulman 2002:2). En nation är i verkligheten aldrig totalt medborgerlig nationalistisk eller totalt etnonationalistisk. Därför är det intressant att studera hur de i verkligheten samspelar med varandra (Roshwald 2015:3). Följer faktumet att kriterierna som kännetecknar typerna av nationalism inte tydligt går under ena eller andra idealtypen utan att de överlappar varandra (Ekengren & Hinnfors 2012:74). Ett exempel är kultur som både införlivas inom etnisk och medborgerlig nationalism. Kultur

förstås som både traditioner och vanor men också som politisk kultur (Brubaker 1999:63). Skillnaden mellan båda definitioner är att den etniska kulturen är mera fast i tiden och den medborgerliga mera föränderlig i tiden (Lecours 2000:155). I uppsatsen definierar jag kultur med den etniska varianten.

4.4 Analysschema

Följer ett analysschema där jag illustrerar vad idealtyperna och de operationella indikatorerna står för på ett mera koncist sätt.

Operationella indikatorer> Idealtyper	Multikulturalism	Medborgarskap	Kultur	Religion
Etnisk nationalism	-Negativt -Hot mot identitet och kultur -Homogent kulturella stater	-Definieras utifrån kultur för att erhålla det	-Grund i den nationella gemenskapen, landets ursprungliga kultur ska dominera	-Landets religion ska dominera - En främmande religion anses som ett hot mot gemenskapen
Medborgerlig nationalism	-Individ ska underkasta sig de politiska och ideologiska värdena som tar avstamp i rättsstatsprincipen som utgör gemenskapen -Så länge inte den kränks är multikultur inget hot	-Individ ska underkasta sig de politiska och ideologiska värdena som utgör rättsstatsprincipen för att erhålla det	- Så länge rättsstatsprincipen följs anses kultur inte vara avgörande för den nationella gemenskapen	-Så länge rättsstatsprincipen följs anses inte religion vara avgörande för den nationella gemenskapen

4.5 Metodkritik

Kritik som möjligen kan riktas mot mina operationella indikatorer är att de överlappar med varandra eftersom de står varandra nära. För att åtgärda det är jag tydlig i deras definition och hur jag tillämpar dem i analysen.

En alternativ metod som hade kunnat användas för att besvara mina forskningsfrågor är intervjuer av partimedlemmar som varit med FN och SD innan och efter normaliseringen. Dock, givet den tid jag har är detta inte ett möjligt tillvägagångssätt att ta. Det hade inneburit att jag behövt leta upp och kontakta medlemmar som är och har varit med partierna, organisera intervjuer och för FN behövt åka till Frankrike för att genomföra dem.

På samma sätt hade en kvantitativ innehållsanalys varit en alternativ metod för att studera normaliseringsprocessen över tid och i jämförelse med två partier. Emellertid hade det inneburit att en större mängd material behövt analyseras och syftet med uppsatsen hade inte varit densamma. En kvantitativ analys går ut på att forska om hur frekvent och hur stort utrymme kategorierna får i tid och rum (Esaiasson et al 2017:198). Antalet förekomsten av etno och medborgerligt nationalistiska begrepp hade varit i fokus. Till skillnad fokuserar min uppsats på att analysera innehållet om vad som specifikt identifieras som etno och medborgerligt nationalistiskt.

5. Material

Materialiet jag använder mig av är vetenskapliga artiklar om FN och SD samt om etnisk och medborgerlig nationalism. Rådande partiprogrammen, som är det primärmaterial min studie grundar sig på har jag valt FN:s från år 2002, 2007 och 2017. Att studera de tidsperioderna motiveras av att år 2002 var det valet Jean Marie le Pen kom till andra valomgången och år 2007 var det Jean Marie le Pens sista presidentval som representant för FN. Vidare är presidentvalet år 2017 det senaste som ägt rum. För SD granskar jag partiprogrammet från år 1989, som motiveras av att det är det första som partiet utfärdade (Rydgren 2002:33–34). Därtill studerar jag partiprogrammet från år 2005 och det motiveras av att år 2006 fick SD sin första valsuccé. Vidare undersöker jag partiprogrammet till riksdagsvalet år 2018 eftersom det också är det senaste valet. Jag är medveten om att partiernas positioner kan i dagsläget ha utvecklats sedan valen ägt rum. Men att studera normaliseringen mellan tre valperioder ansåg jag vara det mest tillförlitliga sättet att gå tillväga för att ge ett större perspektiv i förståelsen av den politiska utvecklingen.

Beträffande studerandet av FN:s partiprogram hade jag gärna studerat ett från längre bak i tiden än 2002, exempelvis till valen år 1974, 1988 eller 1995. Dock, fann jag inte partiprogrammen varken på bibliotek eller på nätet. Jag hade tänkt åka ner till Paris under april månad för att besöka min familj och passa på att studera partiprogrammen som finns på nationella biblioteket i Paris. Gällande omständigheterna med Covid-19 har det inte varit möjligt.

5.1 Avgränsning, generaliserbarhet och materialkritik

Att begränsa mig till att granska partiprogram är medvetet i den bemärkelsen jag anser det är det tillförlitligaste tillvägagångssättet för att forska om partiernas politik i relation till normaliseringen. Vidare begränsar jag mig till endast FN och SD i den mån jag inte har tid att jämföra flera partier med varandra.

Generaliserbarheten i min studie stärks med hjälp av “method of agreement” (Bjereld, Demker, Hinnfors 2018:76). Jag bedriver en jämförande analys av FN och SD och det som förenar partierna är att de är högerextrema samt att de fört en normaliseringsprocess. Därefter

är det som skiljer dem att de utgår från två olika länder, med två distinkta politiska system. Att studera partier som utgår från två olika politiska system visar att min uppsats går att generalisera till studerandet av normaliseringen hos högerextrema partier från andra länder. Vad mera är stärks generaliserbarheten av att studera fall som inte endast utgår från en forskares närmiljö (Esaiasson et al 2017:155).

Angående FN är jag medveten om att partiet bytt namn till Rassemblement National sedan valet år 2017. I uppsatsen använder jag mig av namnet Front National då det var det som användes under de valen som jag studerar.

Att använda mig av tal hade varit ett annat material att studera men jag fann det problematiskt för då hade jag varit tvungen att hitta likartade tal för båda valperioder och likartade tal som gjorts av båda partier. Dessutom är tal missvisande i den mening att beroende på vem mottagaren är kan partierna möjligtvis förändra sin retorik och nyansera delar av politiken.

5.2 Intersubjektivitet, reliabilitet och validitet

Intersubjektivitet handlar om att andra forskare ska kunna förstå varför jag kommit fram till resultatet. Därför ska min studie kunna replikeras av andra och komma fram till samma resultat (Ekengren, Hinnfors 2012:73). Värt att ha i beaktning är att användningen av idealtyper möjligtvis leder till olika tolkningar beroende på vem som gör studien (Boérus, Bergström 2018:168). För att undvika det och uppnå god intersubjektivitet kommer jag vara tydlig i operationaliseringen av mina idealtyper, centrala begrepp och hur jag tolkar dem i materialet.

Reliabilitet är hur jag mäter det jag avser mäta och frånvaron av systematiska fel. Demker och Hinnfors framför att för uppnå det krävs noggrannhet (Ekengren & Hinnfors 2012:75–76). För att erhålla en så hög reliabilitet som möjligt lägger jag stor vikt på noggrannhet. Särskilt i studien av FN:s partiprogram då jag läser dem i originalspråket franska, det gör att jag undviker potentiella översättningsfel och otydligheter. För att stärka trovärdigheten i min översättning har jag tagit hjälp av de politiska ordvalen som används i SD:s partiprogram. Jag har också läst svenska tidningsartiklar som skrivits om FN för att finna inspiration i de ordvalen jag använder mig av i min översättning.

Validitet står för att det ska finnas en överensstämmelse mellan de teoretiska begreppen och operationella indikatorerna. Uppsatsen anser jag uppnår god validitet då jag tydligt redogör för definitionen av mina begrepp i teoridelen. För att säkerhetsställa validiteten är det av stor vikt att jag är tydlig på hur jag framställt idealtyperna samt hur jag tillämpar dem på textmaterialet (Boérus & Bergström 2018:141). Att använda mig av idealtyper stärker validiteten ytterligare eftersom denna metod möjliggör att jag tydligt och exakt söker det jag ämnar göra i partiprogrammen. Till sist uppfyller mina idealtyper kraven på operationaliserbarhet eftersom de är av relevans och jämförbara på den verklighet de tillämpas på (Esaiasson et al 2017:144).

6.Resultat

6.1 Sverigedemokraterna

6.1.1 Partiprogram år 1989

Året 1989 är omvandlingens år eftersom staterna i Östeuropa bryter sig ur det sovjetiska styret. Den markanta händelsen är Berlinmurens fall som så småningom leder till Tysklands återförening.

Multikulturalism

I partiprogrammet visar SD en tydlig etnonationalistisk syn på mångkultur genom en påfallande misstro mot denna samhällsform. *“Sverigedemokraterna vill motverka det mångkulturella och mångetniska samhälle som vi håller på att få med den nuvarande invandrings- och sk flyktingpolitiken. Sverigedemokraterna anser att Sverige i sin homogena befolkningssammansättning har haft en ovärderlig tillgång. De senaste årtiondenas ansvarslösa invandringspolitik gör emellertid att svenskarna riskerar att förlora kontrollen över sitt eget land” (SD 1989:11).* Folkminoriteter betraktas också öppet som ett hot för landets sociala och ekonomiska utveckling. *”Trots att vårt folk länge var fattigt, trots att översåtligt förmynderi, länge under främmande fogdevälde, och de ledande klassernas förtryck svårt drabbade vårt folk, kunde ändå en storartad ekonomisk och social utveckling ske fredligt och konstruktivt i Sverige – främst tack vare just den stora nationella samhörigheten och frånvaron av främmande folkminoriteter” (SD 1989:1).*

Följaktligen framför SD med en hård, exkluderande och apokalyptisk retorik sin etnonationalistiska ställning till multikulturalism. Med starka ord såsom *“självordspolitik”*, *“vansinnig”*, *“sönderfall”* och *“undergång”* beskriver partiet det hotet som multikultur representerar för nationen. Citatet som följer illustrerar denna retorik. *“Olösliga invandrarproblem, ökat våld och ökad brottslighet. Det säger sig självt, att denna självordspolitik måste brytas och att en ny invandringspolitik för överlevnad och hälsa införas, om inte Sverige skall gå sin upplösning och undergång till mötes. Det är ingen överdrift att beteckna den svenska invandrings- och flyktingpolitiken som vansinnig och som självordspolitik: Den leder ju ofelbart till den länge enade svenska nationens sönderfall och*

åsyftar ju också just detta i den bedrägliga utopin om ett fungerande ”flerspråkigt och mångkulturellt samhälle”” (SD 1989:2).

Till sist markerar SD sin uppfattning av etnicitet i en biologisk och kulturell definition. *“Vi tror att en etniskt och kulturellt homogen nation har större förutsättningar för en fredlig och demokratisk utveckling än en mångkulturell heterogen statsbildning” (SD 1989:3).* Alltså förespråkar SD ett land som domineras av en biologisk etnisk och kulturell homogen befolkning.

Medborgarskap

SD:s förhållande till medborgarskap är etnonationalistisk eftersom kraven till dess erhållande skiftar om en individ är nordbo eller inte. *“För att få förmånen att bli svensk medborgare ska man som icke-nordbo, ha varit bosatt minst 10 år i Sverige (...) nordiska invandrare skall kunna erhålla svenskt medborgarskap efter tre år och återvändande svenska emigranter efter två år” (SD 1989:4).* Att särskilja mellan folkslag tyder på att SD har en etnonationalistisk uppfattning till gemenskap i både en biologisk och kulturell form. I och med att nordbor står den svenska kulturen nära anses de därför kunna erhålla medborgarskapet enklare. Därefter stärks SD:s etnonationalistiska förhållning av att personerna måste anamma den svenska kulturen för att erhålla medborgarskapet. *“Dessutom behärska det svenska språket i tal och skrift på ett fullgott sätt samt besitta vissa kunskaper i svensk historia” (SD 1989:4).*

Religion

Jag har inte kunnat identifiera några specifika yttringar i partiprogrammet gällande religion, varken i sin religiösa eller kulturella definition.

Kultur

Först att SD anser svensk kultur ska spridas och undervisas indikerar på en etnonationalistisk förhållning till kultur. *“Sverigedemokraterna vill slå vakt om den svenska kulturens ställning och främja dess utveckling, både på riksnivå och på lokal nivå” (SD 1989:13).* Därefter att kultur ska framföras från generation till generation och inte störas av främmande kulturyttringar i form av invandring och amerikansk kultur bekräftar den etnonationalistiska ställningen. *“Svenskarna har ett rikt kulturarv som inte får gå förlorat för framtida generationer. Detta kulturarv är idag allvarligt hotat av dålig kulturundervisning i skolorna, den ökande utomeuropeiska invandringen samt den kommersiella, USA-inspirerade*

”skräpkulturen”” (SD 1989:13). Vad mera är det värt att anmärka den hårda retoriken med ord som “gå förlorat” och “skräpkultur” (SD 1989:13).

6.1.2 Partiprogram år 2005

År 2005 markeras av ett terrordåd i Londons tunnelbana. Det är också det året Frankrike och Nederländerna röstade nej till en europeisk konstitution, vilket leder till att dess undertecknande förskjuts.

Multikulturalism

Multikulturalism anses öppet av SD vara en problematisk samhällsform, vilket illustrerar ett etnonationalistiskt förhållningssätt. “Därför kan det vara mer eller mindre komplicerat att förena olika kulturer med varandra” (SD 2005:4). Istället förespråkar SD alternativet av en biologiskt homogen stat. “Den nationalistiska principen bygger på idén om nationalstaten, att statens territoriella gränser ska överensstämma med de befolkningsmässiga gränserna. I sin ideala form är alltså ett sådant samhälle befolkningsmässigt homogent” (SD 2005:5).

Även en kulturell homogen stat förespråkas av SD. “Nationen kan definieras i termer av gemensam kultur. Enkelt uttryckt tillhör två människor samma nation om de delar samma kultur” (SD 2005:6).

Följer de starkt etnonationalistiska uttrycken som genomsyrar partiprogrammet såsom “låt alla folk vara herrar i eget hus”, “Sverige är svenskarnas land”, “rätt att verka och utveckla vår egen särart och identitet” (SD 2005:5; 7). Dock använder sig SD också av medborgerligt nationalistiska principer för ena nationen, vilket tyder på en form av normalisering. Det illustreras med uttryck som “varje samhälle bör vara byggt på en värdegemenskap”, “samtliga medborgare har samma rättigheter och skyldigheter”, “principen av allas likhet inför lagen är en förutsättning för upprätthållande av rättsstaten” (SD 2005:4; 9). Trots föregående medborgerliga inslag uppmanar SD i grunden till ett samhälle som vilar på etnonationalism.

Medborgarskap

I relation till medborgarskap förekommer med “öppen svenskhet” en blandning av etnisk och medborgerlig nationalism i den mening SD anser att icke svenskar kan erhålla svenskt medborgarskap. Även om medborgarskapet beviljas utifrån etnonationalistiska principer ses det som ett inslag av normalisering då det öppet är tillgängligt för icke svenskar. “I praktiken

innebär detta en slags öppen svenskhet, med möjlighet för människor med annat ursprung att tillhöra den svenska nationen (...) Däremot ska medborgarskap kunna erhållas av icke-svenskar, så länge detta inte leder till en allvarlig kränkning av den nationalistiska principen” (SD 2005:6). Emellertid klassas inte medborgarskapet fullt ut som medborgerlig nationalism eftersom dess erhållande beviljas på kulturellt etnonationalistiska grunder. Att individen måste ta till sig den svenska kulturen, anse sig och av andra som svensk samt att medborgarskapet ska förbli ett privilegium för svenskar illustrerar det. “Svensk är den som av sig själv och som av andra uppfattas som svensk. Dock, nationstillhörighet är inte detsamma som medborgarskap. Att helt uppgå i en nation kan ta flera generationer. I huvudsak ska dock svenskt medborgarskap vara ett privilegium avsett för svenskar” (SD 2005:6). Det betyder att den kulturella mångfalden den medborgerliga nationalismen tillåter inte är möjlig. I jämförelse till år 1989 är den nya etnonationalistiska förhållningen att SD skiljer på nationstillhörighet och medborgare och inte längre på nordbo och icke nordbo.

Religion

Följande citat är problematiskt eftersom det kunnat passa in under kultur eller multikultur men jag väljer att studera det under religion då citatet är det enda som syftar till religion i partiprogrammet. “Helt centralt för oss är också FN:s deklaration om de mänskliga fri- och rättigheterna. Partiet tar starkt avstånd ifrån diskriminering av människor på grundval av kön, religiös och politisk tillhörighet eller etnisk bakgrund” (SD 2005:4). Relevant att poängtera är att i detta fall förstås religion i sin definition av en kult. Flera aspekter är intressanta att påpeka och den första är uppkomsten av ordet religion som SD inte nämnde i föregående partiprogram. För det andra påpekar SD att de inte avser framföra någon form av diskriminering, vilket förstås som ett inslag av normalisering. Presenterat i denna form förstås citatet som strikt medborgerligt nationalistiskt men när det är satt i sin kontext förefaller det under etnonationalism. I stycket som följer argumenterar partiet om att “inga konstruerade kollektiv kan ersätta dessa djupt rotade, ursprungliga gemenskaper” (SD 2005:4). Sålunda betyder det att SD först avstår från diskriminering men påpekar därefter att den naturliga samhällsformen är en kulturellt och biologiskt homogen stat.

Kultur

SD:s etnonationalistiska förhållning illustreras av en exkluderande retorik som målar upp invandring som ett hot mot kulturen. “Allvarligaste hoten mot nationalistiska principen är invandring, överstatlighet och imperialism” (SD 2005:6). Därmed presenteras kultur, etnicitet

och land som oskiljaktiga element som kompletterar varandra. *”Folk och land hör samman. Ett land vore inte vad det är utan sitt folk, och ett folk vore inte vad det är utan sitt land”* (SD 2005:7). *“Den viktigaste faktorn i ett tryggt, harmoniskt och solidariskt samhälle är den gemensamma identiteten, vilken i sin tur förutsätter en hög grad etnisk och kulturell likhet bland befolkningen”* (SD 2005:5). Typiskt etnonationalistiskt är att statsgränserna ska sammanfalla med de kulturella och etniska, vilket tyder på viljan till både kulturell och biologisk homogenitet. *“För att vi ska få en mer fullständig definition av nationen, måste sådant som språk, religion, lojaliteter och ursprung tillfogas. Man ska alltså också kunna känna igen varandra såsom tillhörande samma nation. Nationen utgörs av folket och dess särart”* (SD 2005:6).

Sammanfattning

Beträffande multikultur har SD fortsatt en vilja till en biologisk och kulturell homogenitet. Skillnaden är att partiet infört inslag av medborgerligt nationalistiska värden för att ena nationen såsom exempelvis uppmaningen till värdegemenskap. Medborgarskapssynen är relativt lik föregående program med viljan till en kulturell gemenskap. Skillnaden med år 1989 är att SD skiljer på medborgarskap och nationstillhörighet. År 1989 nämndes inget om religion men i detta partiprogram nämner SD att diskriminering på religiösa grunder inte får förekomma. Men SD menar att för undvika diskriminering krävs en biologisk och kulturell homogen befolkning. Till sist är ståndpunkten till kultur densamma med viljan till biologisk och kulturell homogenitet.

6.1.3 Partiprogram 2018

Det svenska samhället och riksdagsvalet påverkas år 2018 av betydelsefulla händelser som flyktingvågen år 2015, terrordådet i Stockholm år 2017 och me too rörelsen år 2017. Till sist påbörjade år 2018 Greta Thunberg skolstrejk för klimatet.

Multikulturalism

Gentemot multikulturalism har SD genomgått en normaliseringsprocess då partiet inte uttrycker någon öppen kritik mot den samhällsformen. De ställer sig fortfarande mot mångkultur men förmedlar kritiken på ett mera latent sätt. Att skylla på att migranter är orsaken till samhällets problem är exempelvis ett subtilt sätt att kritisera multikulturalism. *“Ett mycket högt asyl- och anhörigmottagande har splittrat samhället, odlat utanförskap och urholkat välfärden. Samtidigt har säkerheten äventyrats eftersom krav och kontroller varit*

mycket svaga, både vad gäller vistelse i landet eller beviljande av medborgarskap” (SD 2018:6). Därefter avstår partiet från hårda formuleringar som förekom i partiprogrammen år 1989 och 2005. Istället grundar SD sin retorik i vikten av gemensamma värden i form av lojalitet, solidaritet och ansvarstagande som kännetecknar typiskt svenska värden. “Ett land präglad av lojalitet, solidaritet och tillit gentemot varandra” (SD 2018:8). Men SD förblir ett etnonationalistiskt parti med en negativ syn på mångkultur, dock endast i den kulturella definitionen och inte den biologiska. Ord som gemensam identitet och social sammanhållning visar en fortsatt skepticism till mångkulturella samhällen. “Sverige är idag ett kluvet land, kluvet mellan invandrare och svenskar, stad och land, äldre och yngre. Flera regeringar har under lång tid tillåtit samhällskittet att krackelera, Sverige behöver mer än någonsin en politik för att bygga vår gemensamma identitet, för social tillit och för social sammanhållning” (SD 2018:5). Viljan till införandet av Sverigecenter är ett annat tecken på strävan efter kulturell homogenitet. “Etablera Sverigecenter i landets mest utsatta områden” (SD 2005:5).

Sammanfattningsvis har en medborgerlig nationalistisk dimension tagit över men den etnonationalistiska finns kvar trots att den inte är lika uppenbar som i föregående partiprogram.

Medborgarskap

SD gör inte längre någon skillnad mellan att vara svensk medborgare och tillhöra den svenska nationen, vilket förekom i partiprogrammet år 2005. Utan betoningen sätts på kollektivt ansvar, skyldigheter, rättigheter och plikter, vilket förefaller under medborgerlig nationalism. Att det medborgerligt nationalistiska förhållningssättet används är en illustration av normaliseringen partiet genomgått. *”En svensk medborgare ska vara lika väl införstådd med sina plikter och skyldigheter, som sina rättigheter. Således bör utländska medborgare som önskar bli svenska tydligt visa att de är redo och villiga att ta del i det kollektiva ansvaret för Sverige” (SD 2018:5). SD har emellertid kvar sin etnonationalistiska grund i ställningstagandet till medborgarskap. “Skärpa kraven för att bli svensk medborgare, inklusive språk- och samhällskunskapstest” (SD 2018:7). Att beviljandet av medborgarskap ska ske med språk och samhällskunskapstest är en liknelse till programmet år 1989 med krav på test i historia. Här grundas etnonationalismen i SD:s vilja till en gemensam svensk kultur, inget syfte till etnicitet i sin biologiska definition görs.*

Således dras samma slutsats som till multikulturalism, att SD anammat medborgerlig nationalism men den etniska finns kvar.

Religion

Vad jag finner intressant är att religion är den operationella indikatorn som SD blivit mera etnonationalistiska gentemot. Från att i partiprogrammet år 1989 och 2005 knappt nämna något om religion till att ha flera politiska förslag som skärper religiös verksamhet visar skiftet mot etnisk nationalism. SD vill begränsa särskild religiös verksamhet, vilket alla tre följande citat belyser:

“Lagstifta om ett undantagslöst förbud mot barnäktenskap och månggifte” (SD 2018:14).

“Motverka hedersförtryck genom en särskild brottsrubricering för hedersrelaterad brottslighet, införa en 24-årsregel vid äktenskap med utländska medborgare, förbjuda könssegregering i offentlig verksamhet, stärka vården av könsstympade och förbjuda icke-medicinskt betingad omskärelse av minderåriga” (SD 2018:18).

“Förbjuda heltäckande slöja på offentlig plats” (SD 2018:18).

Vad mera beskriver SD viss religiös verksamhet som ett säkerhetshot och vill vidta åtgärder för att begränsa dessa. *“Dra in allt skattefinansierat stöd till antidemokratiska, våldsbejakande och segregeringande trossamfund och föreningar” (SD 2018:25).* Att ordet islam inte nämns i programmet är missvisande. Men genom att analysera det religiösa utövandet SD vill begränsa drar jag slutsatsen om att det är islam som SD syftar till. Föregående citat om att vilja förbjuda heltäckande slöja är ett exempel på att SD åsyftar till islam.

Sammanfattningsvis har SD en tydligare etnonationalistisk förhållning till religion i den bemärkelse partiet vill begränsa islam i Sverige.

Kultur

SD har en markerad etnonationalistisk förhållning till kultur eftersom de lyfter upp den svenska kulturen som central för samhället. Följande formuleringar illustrerar det:

“Inrätta en svensk kulturkanon, för att garantera samma referenspunkter kring svensk kultur.” (SD 2018:5)

“Den svenska kulturen syns och är en livskraftig, naturlig del av samhället” (SD 2018:5).

“Vår gemensamma identitet” (SD 2018:5).

“Vårt land behöver samlas kring gemensamma normer och värderingar, kollektiva minnen, gemensamma myter, högtider, traditioner, seder och bruk för att hålla ihop” (SD 2018:25).

Relevant att anmärka är att ingenting nämns om etnicitet i den biologiska definitionen. Den stora skillnaden med de förra partiprogrammen är att SD endast relaterar till den kulturella definitionen av etnicitet. Det illustrerar SD:s vilja till att minska den etnonationalistiska positionen och normaliseras.

Sammanfattning

SD har i relation till multikultur gått från att uttrycka sig öppet etnonationalistiskt, använda sig av en hård och exkluderande retorik och uppmana till biologisk och kulturell etnicitet. Till att endast ha kvar den kulturella, ha en mera implicit kritik av multikultur och uppmana till gemensamma värderingar. I relation till medborgarskap är de kulturellt etniska kraven för att erhålla det kvar men i jämförelse till år 2005 betonar SD också skyldigheter och rättigheter. Därefter har SD i förhållande till religion infört tydligt etnonationalistiska inslag för att begränsa viss praktik inom islam. Till slut hade SD år 2005 en biologisk och kulturell etnisk syn på kultur. Något som i det senaste programmet tonats ner till att endast vilja ha kulturell etnisk homogenitet.

6.2 Front National

6.2.1 Partiprogram år 2002

År 2001 äger attentatet mot World Trade center rum och därmed inleds en ny era med kriget mot terrorismen. År 2002 infördes den nya EURO-valutan i EU.

Multikulturalism

Att uppfattningen om att nationen grundar sig i en gemensam identitet, ras och kultur illustrerar FN:s etnonationalistiska position i en biologisk och kulturell mening. Att partiet kritiserar och lägger ansvaret för Frankrikes problem på ett multikulturellt samhälle bekräftar den etnonationalistiska positionen. *“Ett multietniskt och mångkulturellt land leder otvivelaktigt till ett multikonfliktuellt samhälle”* (FN 2002:22). Följer en hård etnonationalistisk retorik såsom att migration representerar *“utländska bosättningar”* (FN 2002:153). FN använder sig även av apokalyptiska och exkluderande ord för att beskriva multikulturalismens påverkan på det franska samhället som följande citat illustrerar: *“Historien och populationsfördelningen på planeten bekräftar denna lag: överallt där folkgrupper med distinkt ras, kultur och religion sammanlevde visade det sig att assimilering var omöjligt och att konflikter istället uppstod. Därav representerar den massiva immigrationen ett hot för vår identitet och för Frankrikes existens”* (FN 2002:26).

Multikulturalism anklagas även för att hota den franska samhällsliga freden. *“Tillvaron av flera olika etniciteter som privilegierar sin egen gemenskap framför den franska är ett problem för den samhällsliga freden”* (FN 2002:24). Därefter intygar den drastiska åtgärden om att stoppa all migration FN:s etnonationalism. *“Stoppa all migration”* (FN 2002: 27). Förefaller ävensom under etnonationalism den strikta synen på att assimilering ska leda till att den gamla kulturen “glöms”. *”För assimileras måste man respektera och starkt dela den nya nationens gemensamma spirituella värden, moral, kultur för att kunna “glömma” de ursprungliga”* (FN 2002:22).

Medborgarskap

Här läggs det likaså märke till en fullt etnonationalistisk förhållning till medborgarskapet i och med att den grundar sig i kulturen. För att bli medborgare måste personen anamma de franska värderingarna och kulturen. Därmed visar FN genom att vilja avskaffa *“jordens rätt”* att en individ kulturellt och i viss mån biologiskt etniskt måste vara bunden till den franska nationen. *“Medborgarskap på jordens princip ska avslutas. Det enda sättet att kunna erhålla medborgarskapet kommer vara genom naturalisering. För att erhålla medborgarskap genom naturalisering måste individen vara assimilerad till det franska samhället. Det betyder att individen har antagit franska språket, spirituella värden och de värden som genomsyrar den franska civilisationen”* (FN 2002:28). Viljan att förbjuda dubbla medborgarskap bekräftar FN:s önskan om en kulturell homogen nation. *“Förbjuda dubbla medborgarskap”* (FN 2002:28). Det biologiska förhållningssättet till medborgarskapet frambärs också av att en fransman definieras utifrån föräldrarnas nationstillhörighet. *“Föds fransman det barn vars båda eller ena förälder är fransk”* (FN 2002:28).

Religion

Religion förstås både i sin religiösa och kulturella definition då partiet öppet framför att islam inte ska spridas och att islam som kultur inte är förenlig med den franska civilisationen. Alltså menar FN implicit att det endast finns plats för en religion i landet vilket överensstämmer med den etnonationalistiska synen på att en religion som inte tillhör den etniska majoritetens inte får spridas. Båda citat som följer uttrycker motståndet till islam.

“Nej till Frankrikes islamisering” (FN 2002:23).

“I relation till det franska rättsväsendet och den nationella suveräniteten kommer antifransk propaganda att förbjudas. Utländska politiska organisationer som agerar under islam kommer förbjudas och dess medlemmar deporteras” (FN 2002:30).

Till slut bekräftar den hårda och exkluderande retoriken som FN använder sig av den etnonationalistiska positionen mot islam. *“Islam kännetecknas med sina egna sociala, samhällseliga och kulturella normer som inte är kompatibla med vår civilisation, syn på människan samt rättsväsende”* (FN 2002:23).

Kultur

Inställningen till att all främmande kultur inklusive den amerikanska är ett hot mot den franska belyser ett strikt etnonationalistiskt ställningstagande. Med ordet homogen visar FN en definition av etnicitet som är både kulturell och biologisk. *“Frankrike är en gammal nation vars befolkning har varit relativt homogen i 2000 år. Befolkningen utgörs främst av en sammansättning från tre olika europeiska folk: kelter, germaner och latin” (FN 2002:22).* *“EU tillåter ett överflöd av “Hollywoodkultur” (FN 2002:66).*

Sedan är ordvalen hårda och apokalyptiska, vilket förstärker partiets etnonationalistiska förhållande till kultur.

“Ett kulturellt folkmord” (i relation till invandringens konsekvens på Frankrike) (FN 2002:170).

“Försvara den nationella identiteten” (FN 2002:29).

6.2.2 Partiprogram år 2007

År 2007 markeras det franska politiska livet av efterföljderna av “nej” i folkomröstningen för en europeisk konstitution år 2005. Projektet dras tillbaka för att omarbetas till Lissabonfördraget. År 2007 är också Jean Marie le Pens sista presidentval som representant för FN.

Multikulturalism

FN har ett fortsatt etnonationalistiskt förhållningssätt till multikulturalism som anses fortfarande vara ett hot för Frankrikes stabilitet. Därmed likt år 2002 förespråkar FN aktivt att utlänningar ska återvända till sina hemländer.

“Skälet till nationens flesta problem ligger i konsekvensen av en ansvarslös invandringspolitik som förts i 30 år av de olika regeringarna som suttit vid makten. Denna invandringspolitik har Front National kritiserat sedan partiet grundades” (FN 2007:7).

“Vi måste föra en återvandringspolitik” (FN 2007:5).

Däremot har retoriken förändrats i jämförelse till programmet år 2002, apokalyptiska och hårda ordformer såsom att den franska civilisationen kommer gå under förekommer inte. Istället påträffas inslag av franska republikens värderingar, med exempelvis ordet *”sekularism” (FN 2007:8).* Men liknande partiprogrammet år 2002 förespråkar FN att utlänningar ska genomgå en assimileringprocess, dock nämns inget om att den ursprungliga

kulturen ska glömmas. *”Vi måste införa en assimilationspolitik” (FN 2007:6).*

Sammanfattningsvis skådas en påbörjad normalisering eftersom retoriken förmildrats och det införts inslag av republikanska värden.

Medborgarskap

Inställningen till medborgarskapet har inte förändrats från partiprogrammet år 2002, det vilar fortsatt på etnonationalistiska grunder, vilket citatet som följer illustrerar. *“Förbjuda dubbla medborgarskap och dess erhållande på ”jordens princip”. Det kommer endast beviljas automatiskt om en individ föds från franska föräldrar” (FN 2007:6).*

Religion

Religion förstås i denna kontext i sin religiösa och kulturella definition. Dels för FN vill stänga ner extrema moskéer dels för att partiet påpekar att en växande andel av militärerna har rötter i den muslimska världen. Således stämmer partiets förhållningssätt fortsatt med den etnonationalistiska definitionen om att endast den etniskt dominerande folkgruppens religion får verka i landet.

(Syftar på militären) “20% av de nya rekryterna härstammar från migrationen som har sin utgångspunkt i den muslimska världen” (FN 2007:31).

“Islamo-terroristiska nätverk växer sig starkare hos vissa invandrargrupper” (FN 2007:32).

Därutöver har i jämförelse till år 2002 inställningen till islam skiftat från att främst presenteras som ett hot mot civilisationen till att istället presenteras som ett säkerhetshot.

“Stänga moskéer som anses extrema och som öppet förespråkar terrorism och islamism” (FN 2007:9).

Kultur

Likt det föregående partiprogrammet är FN fortsatt etnonationalistisk i sin relation till kultur. Vad som illustreras i viljan att främja fransk kultur och att beskriva den anglosaxiska som ett hot. *”Mot den anglosaxiska kulturella och politiska imperialismen ska vi arbeta fram ett alternativ som grundar sig i de fransktalande länderna” (FN 2007:30).* Efteråt stärker följande citat FN:s tanke om att kultur är en central beståndsdel för den nationella gemenskapen. *“Franska republikens president kommer initiera en autentisk nationalistisk politik: återgång till kärnfamiljens värden, rekonstruera en verklig nationell identitet, återinföra en frivillig värnplikt på sex månader, återinföra respekten gentemot arbete och*

moralen som har genomsyrat fransk historia” (FN 2007:6). Normaliseringen uttrycks i att den biologiska synen på etnicitet och att hårda uttryck som “kulturellt folk mord” (FN 2002:140) har försvunnit från det aktuella programmet.

Sammanfattning

I jämförelse till år 2002 är inställningen till multikultur som hot nedtonad. De hårda ordformerna har förts undan och det förekommer inslag av medborgerlig nationalism med republikens värden. Beträffande medborgarskap är åsikten densamma som år 2002. Religionen islam betraktas likt år 2002 som ett civilisationshot men beskrivs också som ett säkerhetshot. Kulturen förefaller fortfarande under etnonationalism men hårda ordformer och ställningstagandet till en biologiskt homogen nation har förts undan.

6.2.3 Partiprogram år 2017

År 2017 drabbas det franska politiska livet av efterföljderna från flyktingvågen år 2015 och av de massiva terrorattentaten i Paris år 2015 och Nice 2016. I USA tillträder Donald Trump som president.

Multikulturalism

I jämförelse till föregående partiprogram uttrycker sig FN inte lika explicit, exkluderande och apokalyptiskt i relation till multikultur, utan det är mera latent presenterat. Budskapet framförs med medborgerligt nationalistiska verktyg i form av franska republikens värderingar som tar sitt uttryck i sekularism. *“Främja sekularism och bekämpa kommunitarism. Tillägga i konstitutionen principen om att “republiken inte känner igen någon form av kommunitarism”. Se till att sekularism respekteras överallt, i den offentliga sektorn och i arbetsrätten” (FN 2017:15).* Ett annat implicit vis att bekämpa multikultur är genom viljan att begränsa utländska språk i skolan. *“Stärka undervisningen av franska språket och avsluta undervisningen av modersmålet i skolan” (FN 2017:16).* Det som också skiljer från tidigare partiprogram är att FN använder sig av ordet republik och inte nation som följande citat illustrerar. *“Främja republikanska assimileringprincipen” (FN 2017:15).* Vad mera skådas normaliseringen med förekomsten av medborgerligt nationalistiska uttryck såsom: *“Stärka den nationella gemenskapen” (FN 2017:15).* Därmed har den biologiska synen på etnicitet försvunnit till den kulturella definitionens fördel, vilket är ett inslag av normalisering. Men FN har fortfarande en etnonationalistisk syn på multikultur då partiet sätter franska kulturen i centrum.

Sammanfattningsvis har FN antagit inslag av medborgerlig nationalism. Även om den etnonationalistiska förhållningen starkt är nedtonad, är den i grunden kvar.

Medborgarskap

I relation till de föregående partiprogrammen har den etnonationalistiska synen till medborgarskap överlag inte förändrats, vilket följande citat illustrerar. *”Förbjuda medborgarskapet på jordens princip och skärpa kraven för att bli medborgare genom naturalisering. Därefter förbjuda utomeuropeiska dubbla medborgarskap” (FN 2017:6)*. De enda förändringarna är att utomeuropeiska dubbla medborgarskap ska förbjudas samt att FN inte explicit framför att för automatiskt erhålla medborgarskapet måste en individ ha minst en fransk förälder. Men citatet *”upphöja medborgarskapet till ett privilegium för fransmännen” (FN 2017:15)* är samma tanke med andra ord.

Således har FN i alla tre partiprogram i stort sett haft samma etnonationalistiska förhållning till beviljandet av medborgarskap.

Religion

FN visar fortsättningsvis en etnonationalistisk förhållning till religion eftersom de öppet stigmatiserar islam. En större betoning sätts i att beskriva islam som ett säkerhetshot. *”Förbjuda all form av organisation som har kopplingar till fundamental islamism. Deportera alla utlänningar som har kopplingar till fundamental islamism” (FN 2017:6)*. *”Stänga alla extrema moskéer och förbjuda utländsk och statlig finansiering av religiös verksamhet” (FN 2017:6)*. Ytterligare målas islam upp som en extrem religion som hotar kvinnors rättigheter. *”Försvara kvinnors rättigheter: bekämpa islamism som är en av orsakerna” (FN 2017:4)*. Kritik mot den kulturella definitionen av religion skådas med ordet “sekularism” som religionen anklagas för att hota i skolorna (FN 2017:16). Detta är en illustration av att FN använder sig av republikens värderingar för att på ett implicit sätt stigmatisera islam.

Således har FN en fortsatt etnonationalistisk ställning till religion med en tydlig kritik mot islam som religion och kultur.

Kultur

Att endast ett citat kunde hittas i relation till kultur betyder att FN normaliserats i den bemärkelsen fokuset på kultur inte är lika omfattande. Ingen biologisk definition av etnicitet förekommer och anglosaxisk kultur presenteras inte som ett hot. Dock visar citatet en fortsatt etnonationalistisk förhållning av partiet eftersom de öppet framför att Frankrike har en civilisation som måste förmedlas och försvaras. *“Försvara fransk identitet, de värden och traditioner som utgör fransk civilisation.” (FN 2017:15)*

Sammanfattningsvis är FN trots ett nedtonat fokus på kultur fortsatt etnonationalistiska i relation till det.

Sammanfattning

I relation till multikulturalism förespråkar FN endast kulturell homogenitet. Partiet har också totalt släppt de hårda, apokalyptiska och exkluderande ordvalen för att snarare omfamna republikens värden. Beträffande medborgarskapet har åsikten generellt inte förändrats sedan partiprogrammet år 2007. Endast synen på dubbla medborgarskap har modererats.

Inställningen till religion är fortsatt etnonationalistisk även om framställningen av islam som civilisationshot minskat till att istället framföras som ett säkerhetshot. Till sist är åsikten om kultur fortfarande etnonationalistisk med viljan till kulturell homogenitet. Värt att påpeka är anglosaxisk kultur inte målas upp som ett hot mot kulturen längre.

7. Analys och slutsatser

I den här delen analyserar och diskuterar jag de resultat som jag kommit fram till. Analysen sker i två steg, först analyseras normaliseringsprocessen för respektive parti. I ett annat steg analyserar jag likheterna och olikheterna i normaliseringsprocessen mellan partierna. Till sist följer en slutsats där jag konkret besvarar forskningsfrågorna.

7.1 Sverigedemokraternas normalisering

Uppsatsen besvarar frågan om vad som fortsatt betraktas som etnonationalistiskt och vilka de nya medborgerligt nationalistiska inslagen som går att genomskåda hos SD är. I det stora hela tar medborgerlig nationalism en större plats på bekostnad av den etniska.

Beträffande multikultur är den etniska nationalismen kvar i partiprogrammet år 2018 men framförs mera indirekt, implicit och latent. Medborgerligt nationalistiska uttryck i form av svenska värden som lojalitet, solidaritet och gemensam identitet har ersatt de öppna, hårda och exkluderande etnonationalistiska uppmaningarna till en biologisk etnisk homogen befolkning. Istället betonas den kulturella homogeniteten i större utsträckning. Att inte betona biologisk etnisk homogenitet visar på en vilja att normaliseras i den bemärkelsen SD vill ta avstånd från sina extrema ideologiska grunder.

Medborgarskap har också normaliserats trots att det fortsatt är ett kulturellt homogent etnonationalistiskt synsätt som gäller. I partiprogrammet år 2018 har SD avslutat särbehandla människor utifrån ursprung som de gjorde i partiprogrammen år 1989 och 2005. Istället ställer de samma villkor som är krav på svenska och samhällskunskapstest oavsett vilken världsdel en individ kommer från. Att betona nödvändigheten av gemensamma värden illustrerar en form av acceptans för en etnisk mångfald men på villkor av en kulturell homogenitet. Därpå att sluta särbehandla människor beroende på ursprunget visar här också på en vilja att ta avstånd från partiets ursprungliga ideologi.

Religion är den operationella indikatorn SD blivit mera etnonationalistiska gentemot eftersom partiet gått från att knappt nämna religion i de två första partiprogrammen till att vidta flera åtgärder mot islam. En förklaring till det är att islamistisk terrorism och migrationen från

muslimska länder de senaste åren tar en större plats i den samhälleliga och politiska diskussionen. Det ökade fokuset på islam kan spekuleras vara en strategi av SD för öka antalet väljare. Men vad jag finner intressant är att SD har ett medborgerligt nationalistiskt förhållningssätt till religion i den bemärkelsen de kritiserar islam utan att nämna ordet islam, utan kritiken mot religionen förstås implicit. Jag spekulerar på att det beror på viljan att inte framstå som för uppenbart främlingsfientliga, vilket jag också anser vara en medveten väljarstrategi av partiet.

Kultur förefaller fortsatt under etnisk nationalism även om normaliseringen har inneburit att SD lättat på retoriken. Beskrivningen om att USA och invandring är ett hot mot svensk kultur har försvunnit. Den biologisk etniska dimensionen på kultur har också försvunnit i partiprogrammet år 2018. Istället har medborgerligt nationalistiska principer som tar sitt uttryck i viljan till värdegemenskap införts. Dock finns det en fortsatt vilja till kulturell homogenitet som bekräftar den etnonationalistiska positioneringen. Att SD frånsäger den biologisk etniska dimensionen anser jag bero på samma anledning som till multikultur. Partiet vill visa att det normaliserats och tar avstånd från sin ursprungliga ideologi.

7.2 Front Nationals normalisering

Uppsatsen besvarar frågan om vad som fortsatt betraktas som etnonationalistiskt och vilka de nya medborgerligt nationalistiska inslagen hos FN är. I det stora hela tar de medborgerligt nationalistiska inslagen en större plats på den etniska nationalismens bekostnad.

Multikultur har normaliserats då FN använder sig av de republikanska värderingarna för att kritisera det. Kritiken är mera underliggande i jämförelse till de två tidigare partiprogrammen där ordvalen var mer våldsamma, hårda och exkluderande. Multikultur anklagas inte längre för att vara orsaken till Frankrikes sociala och ekonomiska problem. Den etnonationalistiska ställningen är kvar men förmedlas istället med hjälp av de franska republikanska värderingarna. Att FN använder sig av republikens värden är en illustration av Robert Michels teori i praktiken. Därmed betyder det att multikulturalism normaliserats men ändå inte fullt ut eftersom FN använder sig av de franska republikanska värderingarna som ett verktyg för att framföra en etnonationalistisk politik.

Medborgarskapet grundar sig fortsatt i etnonationalism och FN:s förhållning till det har inte förändrats sedan år 2002. Det enda tecknet på normalisering är viljan till att endast utomeuropeiska dubbla medborgarskap ska förbjudas i jämförelse till år 2002 och 2007 där viljan var att alla skulle förbjudas. Medborgarskapet är den operationella indikatorn där FN:s etnonationalism är väldigt uppenbar.

Synen på religion förefaller fortfarande under etnisk nationalism. I jämförelse till år 2002 beskrivs islam mera som ett säkerhetshot även om det fortfarande betraktas som ett hot mot civilisationen. Skillnaden är att kritiken är någorlunda dämpad och framförs genom de franska republikanska värderingarna vilket ger ett intryck av normalisering. I de tidigare partiprogrammen var kritiken mer öppen, tydlig och exkluderande. Att islam mera beskrivs som ett säkerhetshot beror på de attentat som drabbat Frankrike på senare tid. Att måla upp islam som ett säkerhetshot kan också ses som ett alternativt sätt till att framföra att religionen inte passar i det franska samhället.

Kulturen är fortfarande etnonationalistisk men medborgerligt nationalistiska inslag har införts. Invandring och anglosaxisk kultur beskrivs inte som ett explicit hot mot den franska identiteten som det förekom år 2002 och 2007. Därefter har den biologisk etniska dimensionen försvunnit, endast viljan till en kulturellt etnisk homogen stat finns kvar. Att FN frångått den biologiskt etniska dimensionen förstås likt SD som en vilja till att ta avstånd från den ursprungliga ideologin.

7.3 Jämförande av Front National och Sverigedemokraternas normalisering

Vad jag bidrar med i jämförelse till tidigare litteratur är att fastslå att FN och SD:s normaliseringsprocess är relativt lik. Båda partier har gått från en stark etnonationalistisk bakgrund till att dämpa den med inslag av medborgerlig nationalism. SD och FN:s första partiprogram har tydligt etnonationalistiska ordval och båda refererar till en kulturell och biologisk definition av etnicitet. Det har i deras senaste program ändrats till att endast omfatta en kulturell definition av etnicitet. Likaså har retoriken hos respektive parti gått från att vara hård, apokalyptisk och exkluderande till att vara mera nedtonad och implicit genom att använda sig av respektive lands värderingar för att kritisera multikultur. Hotet mot den

inhemska kulturen är också dämpad. Ett exempel är att i FN och SD:s första partiprogram ansågs amerikansk kultur vara ett hot men i SD 2018 och FN 2017 har det försvunnit. Beträffande religion och med andra ord islam är FN och SD tydligt etnonationalistiska i det senaste programmet eftersom de beskriver religionen som ett hot mot säkerheten och kulturen. Vad mera har fokuset gått från en aggressiv kritik av multikultur till att istället fokusera på en öppen kritik av religionen islam som ett hot för säkerhet och i viss mån kulturen. Jag tolkar det som att FN och SD använder sig av kritiken mot islam som en alternativ väg för att kritisera multikultur eftersom det största hotet mot inhemsk kultur är den muslimska invandringen. Sist är FN och SD:s relation till kultur fortsatt etnonationalistisk trots att de båda inte längre refererar till biologisk homogenitet.

Beaktat att normaliseringen ser relativt lik ut mellan FN och SD förekommer det olikheter. Den främsta skillnaden är hur de beskriver religionen islam. Trots att FN dämpat retoriken uttrycker sig partiet explicit mot islam i sina tre partiprogram till skillnad från SD som inte ens nämner ordet islam i något av partiprogrammen. Den främsta faktorn till denna skillnad är strukturell, Frankrike har med sin koloniala historia en längre erfarenhet av invandring från den muslimska världen. Medan i Sverige är det ett relativt nytt fenomen. Relationen till medborgarskapet skiljer också åt partierna. FN har genom tiden i stort sett haft en likartad etnonationalistisk syn på villkoren till medborgarskap i alla tre program. Till skillnad från SD som lättat på kraven i programmet år 2018 eftersom de endast kräver tester i svenska och samhällskunskap. I motsats till år 1989 och år 2005 där kraven var betydligt striktare. På så sätt har båda en etnonationalistisk ställning till medborgarskap men att FN i alla tre partiprogrammen i princip haft samma etnonationalistiska ställning framhäver partiets ursprungliga etnonationalistiska ideologi.

7.4 Slutsats

Syftet med uppsatsen var att studera normaliseringsprocessen i en jämförande aspekt mellan FN och SD. Jag har gjort det genom att analysera tre partiprogram utifrån idealtyperna etnisk och medborgerlig nationalism. Mina resultat på frågan om vilken nationalism som kännetecknar partierna är för SD att partiet kontinuerligt i de tre studerade partiprogrammen infört inslag av medborgerlig nationalism i kultur, medborgarskap och multikultur. En påbörjad normalisering bevitnas år 2005 med ”öppen svenskhet”, förespråkandet av en gemensam värdegemenskap och frånvaron av USA:s beskrivning som kulturellt hot. År 2018 är normaliseringen ännu tydligare med uppmaningen till gemensamma värden och frånvaron av en hård retorik samt viljan till biologisk homogenitet. Intressant är att religion är den enda operationella indikatorn som förefaller mera etnonationalistisk med tiden. SD går från att inte nämna religion i programmet år 2002 till att år 2007 kort nämna det och till slut år 2018 framdriva politiska förslag som begränsar praktiken av islam. Gällande FN har alla operationella indikatorer utom medborgarskap i de tre partiprogrammen kontinuerligt normaliserats. Redan år 2007 skådas det en utveckling mot normalisering med inslag av republikens värden och frånvaron av hårda ordformer och ambitionen till biologisk homogenitet. I det senaste programmet är normaliseringen ännu mera uppenbar med en lättad retorik och politik samt ett större bruk av republikens värden. Emellertid är medborgarskapet den operationella indikatorn där FN:s ställningstagande över tid knappt utvecklats, utan förblir bestämd etnonationalistisk.

Svaret på frågan om vilka likheter och olikheter som kan genomskådas i partiernas utveckling är att den i stort sett ser relativt lik ut med införandet av gemensamma värden, en mindre etnonationalistisk retorik och slutet på förespråkandet av en biologisk etnisk homogenitet. Olikheterna ligger i att FN i relation till religion och medborgarskap har i alla partiprogram en relativt kontinuerlig etnonationalistisk ställning. I jämförelse till SD vars syn på religion blivit mera etnonationalistisk och synen på medborgarskap mera medborgerlig nationalistisk.

Sammanfattningsvis kompletterar jag tidigare forskning med min jämförande analys av partiernas normalisering. FN och SD:s utveckling mot en normalisering är i stort sett lik eftersom ingen av partierna totalt har släppt etnonationalismen som de grundar sig i. Slutligen har jag kommit fram till att FN och SD:s nationalism är fortsatt etnonationalistisk i grunden

men den är inte lika explicit i retoriken och politiken för den har lämnat plats åt medborgerligt nationalistiska inslag som nyanserar den primära etnonationalismen.

Förslag till vidare forskning är en studie över tid om huruvida övriga partier inom respektive lands politiska system antagit en mera etnonationalistisk retorik i sina partiprogram. FN och SD har utvecklats mot en normalisering men att studera om övriga partier tvärtemot möjligtvis har radikaliserats mot etnonationalism vore intressant dels för forskarvärlden och för allmänheten.

8.Referenslista

Elektroniska källor

Front national *Pour un avenir francais*. Hämtad 21/04/2020

h16free.com/wp-content/uploads/2011/11/prg-fn-2002.pdf

Front national *Programme présidentielle de 2007*. Hämtad 21/04/2020

<http://ipolitique.free.fr/francepolitique/lepen2007.pdf>

Front National *les 144 engagements présidentielles*. Hämtad 17/04/2020

<https://rassemblementnational.fr/pdf/144-engagements.pdf>

Svenska institutionen för europastudier (SIEPS) (2018) *Frågor och svar:EU och rättsstaten*.

Hämtad 20/05/2020

<http://sieps.se/teman/fragor-svar-eu-och-rattsstaten/#bbe0c0d7-2ec5-492f-a814-5511dd2f40ff>

Sverigedemokraterna *partiprogram år 1989*. Hämtad 17/04/2020

http://sdarkivet.com/files/program/program_1989.pdf

Sverigedemokraterna *partiprogram år 2005*. Hämtad 17/04/2020

<https://snd.gu.se/sv/vivill/file/sd/p/2005/pdf>

Sverigedemokraterna *partiprogram år 2018*. Hämtad 17/04/2020

<https://sd.se/wp-content/uploads/2018/08/Valmanifest-2018-1.pdf>

Resultat val 2018 Sverigedemokraterna *Valmyndigheten*. Hämtad 17/04/2020

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2018/valresultat.html>

Böcker

Alvehus J. 2018. *Problemformulering*. Upplaga 1:1. Lund: studentlitteratur

Bjereld U. Demker M. Hinnfors J. 2018. *Varför vetenskap?* Upplaga:4:1. Lund: studentlitteratur

Boérus K. Bergström G. 2018. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan. Lund: studentlitteratur

Ekengren AM. Hinnfors J. 2012. *Uppsats handbok: Hur du lyckas med din uppsats* Upplaga:2:3. Lund: studentlitteratur

Hylland Eriksen.T. 1998. *Etnicitet och nationalism*. Nya Doxa.

Esaiasson P. Gilljam M. Oscarsson H. Towns A. Wängnerud L. 2017. *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer

Ignatieff. M 1993. *Blood and Belonging*. London: BBC books

Teorell J. Svensson T. 2007 *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. Upplaga 1:4. Stockholm: Liber

Vetenskapliga artiklar

Etnisk och medborgerlig nationalism

Brubaker, Rogers, 1999. "The Manichean Myth: Rethinking the Distinction Between 'Civic' and 'Ethnic' Nationalism" i Kriesi, Hanspeter m.fl (red.), *Nation and National Identity: the European Experience in Perspicive*. Zürich: Verlag Rügger.

Bryant, C. G. (1997). Citizenship, national identity and the accommodation of difference: reflections on the German, French, Dutch and British cases. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 23(2), 157-172.

Koopmans, R., & Statham, P. (1999). Ethnic and Civic Conceptions of Nationhood and the Differential Success of the Extreme Right in Germany and Italy. *How social movements matter*, 10, 225.

Lecours, A. (2000). Ethnic and civic nationalism: towards a new dimension. *Space and Polity*, 4(2), 153-166.

McCrone, D., & Kiely, R. (2000). Nationalism and citizenship. *Sociology*, 34(1), 19-34.

Roshwald, A. (2015). Civic and ethnic nationalism. *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Race, Ethnicity, and Nationalism*, 1-4.

Shulman, S. (2002). Sources of civic and ethnic nationalism in Ukraine. *The Journal of Communist Studies and Transition Politics*, 18(4), 1-30.

Front National

Bastow, S. (2018). The Front national under Marine Le Pen: a mainstream political party?. *French Politics*, 16(1), 19-37.

Betz, H. G. (2018). The new Front National: Still a master case?. In *Diversity and Contestations over Nationalism in Europe and Canada* (pp. 313-336). Palgrave Macmillan, London.

Camus, J. Y. (2011). Le processus de normalisation des droites radicales en Europe. *Cités*, (1), 153-156.

Camus, J. Y. (2012). Le Front national français: entre projet de normalisation démocratique et positionnement anti-système. *Anuario del Conflicto Social*, (2).

Halikiopoulou, D., Mock, S., & Vasilopoulou, S. (2013). The civic zeitgeist: nationalism and liberal values in the European radical right. *nations and nationalism*, 19(1), 107-127.

Ivaldi, G. (2016). A new course for the French radical right? The Front National and 'de-demonisation'. In *Radical right-wing populist parties in Western Europe* (pp. 243-264). Routledge.

Shields, J. (2014). The Front National: from systematic opposition to systemic integration?. *Modern & Contemporary France*, 22(4), 491-511.

Stockemer, D. (2017). *The Front National in France: Continuity and Change Under Jean-Marie Le Pen and Marine Le Pen*. Springer.

Sverigedemokraterna

Bevelander, P., & Hellström, A. (2011). Trespassing the threshold of relevance: Media exposure and opinion polls of the Sweden democrats, 2006-2010.

Dahlström, C., & Esaiasson, P. (2013). The immigration issue and anti-immigrant party success in Sweden 1970-2006: A deviant case analysis. *Party Politics*, 19(2), 343-364.

Elgenius, G., & Rydgren, J. (2017). The Sweden Democrats and the ethno-nationalist rhetoric of decay and betrayal. *Sociologisk forskning*, 54(4), 353-358.

Loxbo, K. (2015). Sverigedemokraterna: framgångsrikt enfrågefokus. *Statsvetenskaplig tidskrift*, 117(2), 169-187.

Hellström, A., Nilsson, T., & Stoltz, P. (2012). Nationalism vs. nationalism: The challenge of the Sweden Democrats in the Swedish public debate. *Government and Opposition*, 47(2), 186-205.

Norocel, O. C. (2017). Åkesson at Almedalen: Intersectional Tensions and Normalization of Populist Radical Right Discourse in Sweden. *NORA-Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 25(2), 91-106.

Rydgren, J. (2002). Radical right populism in Sweden: Still a failure, but for how long?. *Scandinavian Political Studies*, 25(1), 27-56.

Sannerstedt, A. (2015). Hur extrema är Sverigedemokraterna?. *Fragment*. Göteborgs Universitet: SOM-institutet.